

Ny start för Stockholm

Strategisk inriktning för Stockholms
stad 2006-2008

2005-05-25

Inledning	3
Verksamheten 2003-2005	4
Nystart för Stockholm	8
Ett växande Stockholm	8
God ekonomisk hushållning och låga skatter.....	9
Arbete i stället för bidrag	10
Företagsvänlig stad	11
En hög bostadsbyggnadstakt.....	11
Blandade boendeformer	13
Infrastruktursatsningar för ökad framkomlighet	13
Ökad valfrihet	14
Ökad trygghet och säkerhet.....	15
Valfrihet i barnomsorgen	16
En modern kunskapsskola.....	17
Grundskolan.....	18
Gymnasiet	20
Ordning och studiero.....	20
Särskolan.....	21
Utbildning för vuxna.....	22
En omsorg med tryggheten i centrum	22
Äldreomsorgen.....	22
Omsorgen om de funktionshindrade	24
Individ och familjomsorgen.....	24
Integration på individernas villkor	26
Stockholms stads anställda – en mycket viktig resurs.....	28

Inledning

Moderaterna, folkpartiet liberalerna och kristdemokraterna har enats om att tillsammans förelägga kommunfullmäktige förslag till strategisk inriktning för Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser åren 2006-2008.

Den strategiska inriktningen uttrycker den väg som Stockholms stads kommunala verksamhet skall följa.

Vi har visionerna och ledarskapet att föra Stockholm in i framtiden. Det visade vi under den förra mandatperioden då vi gemensamt styrde staden. Mellan 1998 och 2002 tillförde vi tre miljarder kronor till de prioriterade verksamheterna. Detta skedde samtidigt som stadens ekonomi restaurerades och skatten successivt sänktes med sammanlagt 95 öre. Det motsvarar en skattesänkning på ca 4 000 kr om året för en vanlig stockholmsfamilj.

Vi har ett ansvar att se till så att stockholmarna får valuta för sina skattepengar och att våra gemensamma resurser går till stadens kärnverksamheter. En skola för kunskap, en trygg förskola, en värdig äldreomsorg och ett individuellt anpassat stöd för de funktionshindrade och människor i behov av hjälp från socialtjänsten. För att säkerställa detta krävs det att stadens organisation moderniseras och effektiviseras. Valfrihet och kvalitet måste vara vägledande, såväl i förskola och skola som i äldre- och funktionshinderomsorgen

Stockholm behöver en politik som främjar tillväxt och som har en inbyggd förståelse för näringslivets villkor. Om staden ska kunna fortsätta att ge en god omsorg och god välfärd, inte minst till alla dem som är i störst behov av hjälp, måste vi satsa på utbildning, ökat företagande och arbeta för att flera kan försörja sig genom arbete istället för bidrag. Då krävs det ledarskap och en vision om i vilken riktning man vill föra Stockholms stad.

Socialdemokraterna saknar uppenbarligen både ledarskap och visioner för Stockholm. Majoriteten har under de gångna tre åren på område efter område fattat beslut som både kortsiktigt och långsiktigt är förödande för Stockholm ur ett tillväxtperspektiv. Därtill har viktiga kärnverksamheter som skola, äldreomsorg och omsorgen om funktionshindrade utsatts för besparingar. Den styrande majoriteten har också visat en påfallande handfallenhet i arbetet med att hjälpa stockholmarna att gå från bidragsberoende till egen försörjning genom arbete.

Den socialdemokratiska avsaknaden av visioner och ledarskap, kombinerat med omfattande höjningar av skatter och avgifter, har lett till att tillväxten avstannat, varslen fördubblats och konkurserna ökat. Införandet av biltullar och en rad höjningar av kommunala avgifter för företagen bidrar till att företagsklimatet i Stockholm försämrats allt mer.

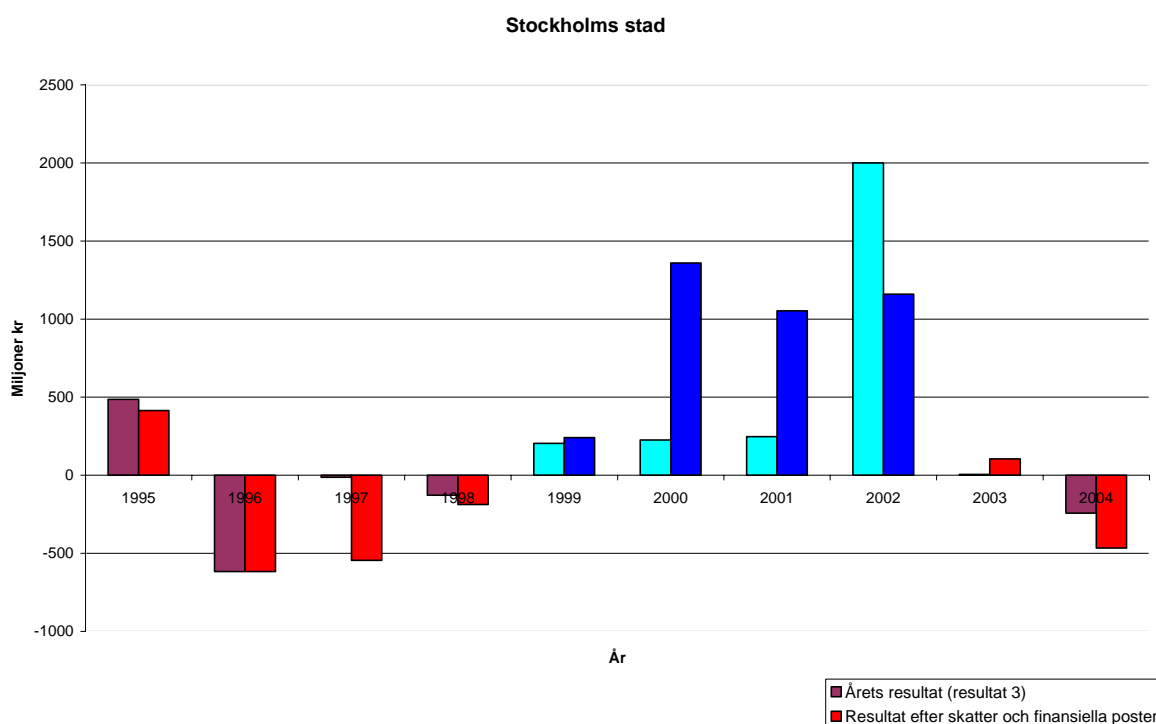
Vi är redo att ta ansvaret för Stockholm. Vi har konkreta förslag för ett bättre Stockholm. Ett Stockholm som klarar av att svara mot framtidens krav på både frihet och välfärd. Det är dags för en ny start för Stockholm.

Verksamheten 2003-2005

Stockholms stads bokslut för 2004 visar på en kraftig försämring jämfört med 2003. Resultatet 2004 om – 466,2 mnkr för verksamheten och – 242,8 mnkr för hela staden inklusive bolagen, är en kraftig försämring jämfört med föregående år. Stockholms ekonomi mår inte bra och det är stockholmarna som drabbas. 2004 var stadsdelarnas samlade underskott -228,2 miljoner och utvecklingen de första månaderna 2005 är fortsatt negativ. Samtliga stadsdelsnämnder har underskott avseende socialbidragen.

En jämförelse med 2002 års bokslut ger en ännu tydligare bild av lågkonjunkturen. Under det senaste året med borgerligt styre var resultatet för verksamheten +1 159 mnkr, och för hela staden inklusive bolagen +2 miljarder.

Socialdemokraterna bygger ånyo upp en växande underskottsproblematik, och visar därtill en oförmåga att generera förutsättningar för tillväxt.

Generellt kan man säga att stadens ekonomi har två övergripande problem.

För det första leder den låga tillväxten till att stadens skatteunderlag inte växer tillräckligt. Mellan 2003 och 2004 ökade skatteintäkterna med enbart 1,4%. Med tanke på kostnads- och löneutveckling i stadens verksamheter är detta givetvis för lite. För att komma till rätta med problemen krävs tillväxtskapande åtgärder lokalt såväl som nationellt. Det handlar både om att fler företag bör starta och om att fler människor ska kunna försörja sig genom arbete.

För det andra fortsätter socialbidragsberoendet att öka. Under 2004 ökade stadens kostnader för socialbidrag med 9,7% till 1,369 miljarder. Underskotten i stadsdelarna förklaras till mycket stor del av denna utveckling. Ökningen av budgeten för socialbidrag är den enskilt största satsningen i majoritetens budget för 2005. Det stora arbete som lades ner under den

förra mandatperioden på att hjälpa människor att gå från bidrag till arbete har avbrutits, och målet att halvera bidragsberoendet har skjutits på framtiden.

Avsättningarna i boksluten ger en bra indikation på hur stark ekonomin är. 2003 avsattes 497 miljoner (varav 300 till infrastruktursatsningar). 2004 avsattes endast 60 miljoner. Totalt finns det sammanlagt avsatt 2,6 miljarder till infrastruktursatsningar, något som i huvudsak beror på de stora avsättningarna på 2,3 miljarder i bokslutet 2001.

Det behövs krafttag för att vända utvecklingen i Stockholm. Vi har under de senaste åren fört fram en rad gemensamma förslag för att få fart på tillväxten.

Genom sänkta skatter för låg- och medelinkomsttagare och genom avdrag för hushållsnära tjänster ökar tillväxten. Om fler kan gå från bidrag till eget arbete ökar skatteunderlaget som en direkt följd av antalet arbetande timmar ökar. Därtill sjunker socialbidragskostnaderna.

Vi har tidigare föreslagit regelförenklingar för det lokala näringslivet som skulle kunna öka företagandet i Stockholm. Vår politik innebär en positiv syn på entreprenader och valfrihetssystem, vilket skapar arbetstillfällen inom privat tjänstesektor. Även detta skulle påverka tillväxten positivt över tid.

Sverige behöver en ny, borgerlig regering som satsar på huvudstadsregionen. Vi behöver förbättrad infrastruktur och hela landet behöver åtgärder som gör det lättare att driva företag samt mer lönsamt att arbeta. Trots en stark konjunktur utvecklas sysselsättningen för närvarande inte positivt i Stockholm, utan arbetslösheten ligger kvar på en fortsatt hög nivå. Detta är givetvis mycket allvarligt.

En viktig orsak till försämringarna i stadens ekonomi är att majoritetens kraftiga skattehöjning 2003 etablerade verksamheterna på ett kostnadsläge som inte var långsiktigt hållbart. De ekonomiska problemen löstes inte genom effektiviseringar utan genom att tillåta kostnadsökningar och låta Stockholmskommunen finansiera dessa via skattsedeln. När skatteintäkterna sedan fallit på grund av den ekonomiska politik som förs såväl lokalt som av regeringen går det inte att tillföra lika stora resurser. Till detta skall läggas den nuvarande vänstermajoritetens oförmåga att prioritera.

Socialdemokraterna och de övriga styrande partierna i Stockholms stad har från valet 2002 förhållit sig anmärkningsvärt passiva till de problem som Stockholm står inför. Det råder handlingsförlamning, som manifesteras i att fråga efter fråga läggs i utredningar som aldrig blir färdiga eller leder till några beslut. De digra vallöften som utställdes i valrörelsen 2002 bryts ett efter ett.

- Barngrupperna i förskolan har inte minskats i den takt som utlovats, istället ökar de på många håll.
- Trots löften om att erbjuda likvärdiga villkor för fristående och kommunala anordnare försämrar majoriteten ständigt villkoren för fristående förskolor och skolor.
- Socialbidragstagandet har inte minskat, utan tvärtom ökat med över tio procent.
- Löftet att minska antalet hemlösa med hälften har inte ens påbörjats. Tvärtom urholkas tak-över-huvudet-garantin.
- Det är uppenbart att de 20 000 nya lägenheter som utlovats inte kommer att färdigställas.
- Brottsligheten ska minska, lovade socialdemokraterna, men varje år anmäls fler brott i Stockholm.

- Det särskilda åtgärdsprogram som utlovats mot ungdomsbrottlighet lyser med sin frånvaro.
- Särskolan hotas, både som särskild skolform och genom besparingar på verksamheten.
- Den utlovade skärpningen av klotterbekämpningen har uteblivit och undfallenhet präglar nu inställningen till klotter.

Införandet av biltullar i Stockholm innebär att socialdemokraterna sviker ett av sina viktigaste vallöften. Trots de tydliga beskeden att inte införa biltullar kommer det att ske med start i januari 2006. De är resultatet av regeringens kohandel med miljöpartiet för att säkra socialdemokraternas regeringsmakt. Motiven är alltså inte stockholmsmedborgarnas bästa.

Det är ett hån mot väljarna och invånarna i Stockholm att inte genomföra en folkomröstning innan man sätter i gång. Detta gäller inte minst mot bakgrund av det starka, folkliga kravet på folkomröstning, manifesterat i tiotusentals namnunderskrifter och av beslut om folkomröstning i ett stort antal kommuner. Biltullsexperimentet har kraftigt försvårat möjligheterna att komma överens om viktiga infrastruktursatsningar i regionen.

Biltullarna innebär dramatiskt ökade kostnader för de Stockholmare som är beroende av att dagligen förflytta sig med bil och försämrar Stockholms möjligheter att växa och återta sin position som Sveriges tillväxtmotor. Vi säger bestämt Nej till försöket.

Till de svikna löfena har majoriteten lagt en rad förslag som får betydande och allvarliga konsekvenser för staden och dess invånare.

Planerna på att bilda en stiftelse av bostadsföretagen kommer att i grunden försämra stadens ekonomi om de genomförs. Exakt hur beror på hur man väljer att föra över tillgångarna till en stiftelse. Säljer man fastigheterna till marknadsvärde innebär det att staden varje år får stora intäkter. Detta sker dock på bekostnad av hyreshöjningar motsvarande 1000 kronor per kommunalt ägd hyreslägenhet.

Säljer man fastigheterna till underpris kommer det att leda till ett avskrivningsbehov vilket kraftigt minskar det egna kapitalet och därmed soliditeten. Ett sådant agerande är inte förenligt med lag. Dessutom skulle det kraftigt minska stadens möjligheter att göra viktiga infrastruktursatsningar i framtiden. Vi säger bestämt nej till majoritetens stiftelseexperiment.

Därutöver har vänstermajoriteten förslagit en stiftelse för all stadens mark utanför kommungränsen, totalt 26 000 hektar. Det innebär en större yta än hela Stockholms stad. Stiftelsebildningen innebär att grönområden ställs mot bostadsbyggande, på ett sätt som inte är nödvändigt. Stockholm är Sveriges tillväxtmotor och om Stockholm ska kunna utvecklas och driva landets utveckling så krävs möjligheter att bygga bostäder även på oexploaterad mark både inom stadens gränser och utanför.

En överföring av tillgångar till stiftelser kommer att resultera i att staden inte heller har någon påverkan eller insyn i stiftelserna.

Beslutet att inte tillåta omvandling av hyresrätter till bostadsrätter i ytterstaden har lett till en fortsatt segregation, då inte minst många invandrare förlorat möjligheten att få större makt över sitt boende.

Nya bostadsprojekt planeras gång på gång med orealistiskt låga parkeringstal. Parkeringsavgifterna har höjts liksom p-böterna, och boendeparkeringen har fördubblats. Sammantaget innebär detta en politik som gör att det blir svårare att leva i Stockholm och svårare att bedriva företag som kräver transporter i staden.

Den omfattande återkommunaliseringen av verksamheter inom välfärdssektorn har lett till att stockholmarnas valfrihet beskurits. Det innebär också att privat entreprenörer inom exempelvis äldreomsorg och socialtjänst fått allt svårare att bedriva verksamhet i Stockholm. Frivilligorganisationerna vittnar om att det samarbete med staden som utvecklades under förra mandatperioden befinner sig i utförsbacke.

Nystart för Stockholm

Ett växande Stockholm

- *Staden skall vara en attraktiv plats för boende, företagande och besök.*

Det behövs en rejäl satsning på företagande och nya jobb, i Stockholm såväl som i Sverige. Sverige har under alltför många år halkat efter resten av världen i ekonomisk tillväxt. Det måste alltid löna sig att arbeta. Så är det inte i dag, i socialdemokraternas Sverige.

Kommunalskatten är en av de skatter som proportionellt sett drabbar människor med låga inkomster hårdast. Därför är det centralt att utrymme skapas för att sänka kommunalskatten i Stockholm. Det är genom att fler stockholmare kommer i arbete som tillväxten och därmed den totala skattebasen kan öka. Det är endast genom företagande och nya jobb som en varaktig tillväxt och därigenom en varaktig välfärd kan möjliggöras. Vår målsättning är att göra Stockholm till Norra Europas mest företagsvänliga stad.

Det är endast genom företagande och nya jobb som en varaktig tillväxt och därigenom en varaktig välfärd kan möjliggöras. I den framtidsutredning som Stockholms stad arbetat fram skisseras tre huvudsakliga tillväxtscenarier. Vårt mål är att Stockholm skall arbeta för den mest positiva av dessa scenarier vilket bland annat innebär att verka för flerkärnighet och tillväxt i såväl övriga delar av länet som i Mälardalsregionen. Det ställer stora krav på samarbete, bostadsbyggande, infrastrukturlösningar och ett mer företagsvänligt klimat, inte minst för entreprenörer i välfärdssektorn.

Stockholm står inför stora utmaningar. Vi vill att Stockholm skall växa och för att detta skall vara möjligt krävs stora investeringar, investeringar som kommer att kosta staden stora pengar förutom de investeringar som skall betalas av staten. För att finansiellt klara av dessa investeringar behöver staden intäkter. Intäkter som kan skapas genom försäljningar av mark och bostäder samt genom renodling av stadens bolagssektor.

En positiv företagsutveckling förutsätter att kapacitetsproblemen löses. Ett sådant är bostadsbristen. För att företag skall kunna etablera sig och växa i regionen krävs att de anställda har bostäder. Framkomligheten och transportförsörjningen måste förbättras i takt med att regionen växer. Beslut skall fattas om såväl Österleden som Förbifart Stockholm.

I en storstad av Stockholms storlek är ett nyskapande och aktivt kulturliv en stor tillgång. Kulturlivet i form av bibliotek, museer, teatrar, gallerier, utställningar m.m. bidrar till att skapa en levande stad och en positiv stämning.

En vibrerande storstad utvecklas genom att olika uppfattningar, kunskaper och kulturer möts. I Stockholm ska sådana möten uppmuntras. Det ska märkas att man är i en europeisk metropol och Sverige huvudstad då man är i Stockholm. Då lockas såväl besökare som företag hit och invånarna uppmuntras till nytänkande och framtidstro. Det går inte att tänka sig en modern storstad utan teatrar, gallerier, bibliotek och konsthallar. Ett levande kulturliv är en viktig del i av Stockholm.

Kulturlivet kan uppmuntras på många olika sätt. Många aktiva inom kulturlivet är egna företagare. Åtgärder för att underlätta för småföretagande kommer kulturlivet till del. I

stadens egna marknadsföring bör kulturlivet ha en stor betydelse. Det fria, självständiga kulturlivet ska ges utrymme och möjligheter att verka.

Kulturen förvaltar också ett bildningsideal som är viktigt att upprätthålla inte minst inom skolan. Kulturen är en bärare av kulturarv som bör värnas. Böcker och bibliotek är därför navet i en borgerlig kulturpolitik.

Stockholms attraktionskraft för boende, besökande och företag är en blandning av den moderna storstadens rika utbud av teatrar, biografier, restauranger och musik med en attraktiv och unikt god livsmiljö.

För att Stockholm skall upplevas som en attraktiv stad krävs det att staden både är och upplevs trygg och välstädd. Nedskräpningen av vår stad måste sluta. Alla, boende som besökare, uppskattar en ren och trygg stad.

Det är centralt att förbättra näringslivets förutsättningar i staden genom att tillhandahålla en serviceinriktad kommunal organisation, tillhandahålla en väl fungerande infrastruktur, upphandla kommunal verksamhet i konkurrens samt marknadsföra Stockholm.

Stadens service skall präglas av en korrekt, snabb och enkel handläggning samt av god tillgänglighet och ett gott bemötande. Stadens verksamheter skall därför arbeta bl.a. med införande av punktlighetsmål och minskad byråkrati. Tydliga kvalitetsgarantier ska formuleras så att medborgarna enkelt kan se vad de har rätt till. Tydliga kvalitetsgarantier förenklar uppföljning och förbättringar och underlättar för medborgarna att ställa de styrande politikerna till svars. Det är mycket viktigt att personalen engageras i att utforma de åtagande staden gör men det är nämnderna som skall fastställa dem.

God ekonomisk hushållning och låga skatter

- *Ambitionen är att under perioden 2006-2008 sänka skatten*

En borgerlig regering efter valet 2006 kommer att föra en tillväxtvänlig politik med fokus på eget arbete i stället för bidrag vilket kommer att påverka stadens ekonomiska utveckling positivt. En borgerlig regering skulle öka förutsättningarna för en högre tillväxt, och därmed en bättre välfärd. Genom en förstärkning av det kommunala självstyret, bland annat genom att förändringar av det inomkommunala skatteutjämnningssystemet möjliggörs vilket är positivt för Stockholm som i dagsläget är en stor nettobetalarare.

Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige anslagit verkligen används för avsett ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheter som ej prioriterats.

Staden måste vårda och nyttja sina tillgångar i syfte att uppnå ökad avkastning och säkerställa finansiering av stadens investeringar. Stadens tillgångar, som byggts upp av tidigare generationer, skall komma dagens invånare till nytta, samtidigt som förmögenheten förvaltas till gagn för kommande generationer.

Låg skatt skapar utrymme för den enskilde och dennes familj att i större utsträckning bestämma själv. Det är viktigt att de skattemedel som upptas används för att säkra och höja

kvaliteten inom skolan, förskolan, omsorg om funktionshindrade eller äldreomsorg, de områden som är kommunal kärnverksamhet.

Vår ambition är att under perioden 2006-2008 sänka skatten. Detta kan möjliggöras genom att tillväxten ökar, fler kommer i arbete och därmed förstärker skatteunderlaget samt genom en tydlig prioritering av vissa utpekade områden. God ekonomisk hushållning, minskade socialbidrag och en tillväxtvänlig politik leder till ökade skatteintäkter och därmed möjlighet att sänka skatten.

Arbete i stället för bidrag

- *Socialbidragsberoendet skall minska och en jobbgaranti införs*

Den del av inkomsten man själv har makt över efter att skatten är betald måste öka. Minskad skattebörda leder till minskat bidragsberoende och också till att det egna ansvaret ökar. Möjligheten att själv få ta ansvar och kunna påverka livet för sig själv och sina närmaste är positiv. Det är så starka självständiga individer kan växa. Inte minst ur ett integrationsperspektiv är det viktigt att öka makten över den egna ekonomin. Det är stockholmaren själv som bäst kan välja vad han eller hon vill prioritera. Den genomförda skattechocken tvingar in fler stockholmare i bidragsberoende och passivitet.

Bidragsberoendet är en tragedi för varje människa som drabbas. Eftersom bristande ekonomiska resurser i en familj alltför ofta leder till olika former av problem, kommer den satsning vi gör och de krav vi ställer att leda till att fler stockholmare får en bättre livssituation.

Socialdemokraterna har givit upp arbetet med att nå stadens sedan 1999 fastställda och alltså gällande mål om ett halverat socialbidragsberoende i Stockholm i och med utgången av 2004. Utvecklingen nu är mycket oroväckande, antalet bidragsberoende invånare ökar.

För att lyckas med målet om att minska bidragsberoendet måste nya metoder och nya samarbeten till. En del sådana samarbeten har prövats under den förra borgerliga mandatperioden och givit ett mycket gott resultat. Inte minst har samarbetet med näringsliv och bemanningsföretag bidragit till fler jobb. Flertalet stadsdelsnämnder har lyft upp frågan på dagordningen och startat särskilda projekt för att arbeta med de arbetslösa. Möjligheten att direktupphandla tjänster av bemanningsföretag och andra intressenter i arbetet för att minska bidragsberoendet måste också tillåtas och utnyttjas.

En jobbgaranti ska införas i Stockholm, där alla som idag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning och, i de fall arbetsbrist är orsaken till bidragsberoendet, garanteras arbete inom fem dagar. Är det inte arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet ska utbildning eller stöd efter individens behov erbjudas. För de människor som står längre från arbetsmarknaden på grund av språksvårigheter, medicinska eller andra skäl behövs en aktivare socialtjänst. En jämförelse mellan stadsdelarna visar tydligt att aktiva insatser och tydliga krav har mycket stor betydelse i arbetet med att hjälpa människor att gå från bidrag till jobb. I de fall där det finns starka medicinska skäl till bidragsberoendet bör man göra en utredning för att se om personen borde ha en annan stödform.

Företagsvänlig stad

- *Stockholm skall bli Norra Europas mest företagsvänliga stad*

Läget för Stockholms näringsliv är oerhört kärt till följd av socialdemokraternas skattechock, höjda avgifter och krångligare regler. Det framgår inte minst av den jämförelse av det lokala företagsklimatet som Svenskt Näringsliv genomför varje år. Sedan socialdemokraterna tog över har Stockholm rasat från en 69:e plats 2002 till 133:e plats 2005. I Stockholm finns det tusentals sidor med regler och bestämmelser som påverkar det lokala näringslivets villkor. För att förbättra förutsättningarna för tillväxt och företagande föreslår vi att staden tillsätter en lokal regelförenklingskommission – *Simplex Stockholm*. Målsättningen är att kraftigt förbättra Stockholms ranking i Svenskt Näringslivs jämförelse av det lokala företagsklimatet.

Staden skall omedelbart bjuda in företrädare för det lokala näringslivet till ett arbete för att steg för steg avskaffa krånglet samt minska avgifterna och byråkratin. Kommissionen får uppdraget att se över alla regler som påverkar näringslivets och inte minst småföretagens villkor som Stockholms stad kan ändra på själv. Kommissionen ska även granska i vilken utsträckning kommunal verksamhet konkurrerar med privata företag samt undersöka behovet av inrättandet av en företagslots i Stockholm. Målsättningen är att göra Stockholm till den kommun i landet där det är enklast att starta och driva företag.

Staden skall underlätta för småföretag, bla i mark- och tillståndsfrågor genom att införa en ”one-stop-shop” modell med fokus på att undanröja administrativa hinder. Syftet skall vara att företagare enbart skall behöva vända sig till en funktion i staden för att lösa de tillstånd som krävs för att få bedriva verksamhet i Stockholm.

En hög bostadsbyggnadstakt

- *Stockholm skall ha en fortsatt hög bostadsbyggnadstakt och bostadsbyggandeprocessen skall förenklas*

Den svenska bostadspolitikens problem har sitt ursprung i en planekonomisk bostadspolitik som präglats av subventioner, centralplanering och förmynderi. Konsekvenserna är många utöver bostadsbrist; svarta kontrakt, omständliga bygglovsprocesser, krångliga byggregler, bristande konkurrens, höga kostnader, ovilja att införa nya ägarformer för bostäder och för liten individuell valfrihet för den bostadssökande.

Under de sista två åren av de borgerliga åren påbörjades 5 664 lägenheter och 3 774 färdigställdes. 2003-2004 påbörjades 4 706 lägenheter och 3 875 färdigställdes. Denna byggnationstakt är relativt hög och vår målsättning är att den skall fortsätta vara hög.

En viktig och helt avgörande förutsättning för att öka bostadsbyggandet i Stockholm är att det inte stoppas av orimliga riktlinjer för byggandet. Ett exempel är bullernormerna vid nybyggnation av bostäder.

Vi menar att det finns skäl att anpassa bullernormerna till behovet av byggande i stora städer. Buller och dess påverkan på hälsan måste vägas mot de fördelar som ändå finns med att

bygga citynära. Att bo centralt med god kollektivtrafik och med gång- och cykelavstånd till arbete, kultur och universitet innebär låg miljöpåverkan.

Vi har en vision om en mer levande citykärna. Vi vill avkontoriserat city och göra den mera levande. En kombination av kontor och bostäder skulle också bidra till ökad trivsel och mindre bilberoende.

För att ytterligare stimulera ett ökat bostadsbyggande behövs åtgärder såsom reformerad hyressättning i nyproduktionen, fler upplåtelseformer, ökad konkurrens på byggmarknaden, enklare planregler, mer långsiktig finansiering och tillgång till privat investeringskapital.

Staden kan fortfarande vidta egna åtgärder för att förenkla för mindre byggherrar att komma in på stadens bostadsmarknad. Ökad konkurrens på byggmarknaden är ett bättre sätt att pressa priser än experiment med skattemedel och kommunala bolag. Den främsta anledningen till de höga produktionskostnaderna handlar nämligen om beskattningen. I en nyproducerad lägenhet utgörs hyran till 60 procent av skatt. Skall den utvecklingen vändas måste byggmomsen sänkas och fastighetsskatten avvecklas.

I staden finns många medborgare som kan hyra ut rum, smålägenheter eller del av sin villa. Till följd av beskattningen av hyresintäkter så sker detta i alldeles för liten utsträckning. Staden borde uppvakta regeringen med krav på en skattelättnad för att frigöra smålägenheter.

Vi säger bestämt nej till det missbruk av skattemedel det innebär att låta stadens bostadsbolag utöka sitt fastighetsinnehav genom att köpa privata fastigheter, vilket kostar hundratals miljoner utan att en enda ny lägenhet tillkommer. Vi säger också nej till att staden ska lägga de kommunala bostadsbolagens fastighetsinnehav i en stiftelse. Att lägga de kommunala bostadsbolagen i en stiftelse skulle inte bara innebära att staden skänker bort 75 miljarder kronor utan även att staden fränsäger sig inflytandet i bostadsbolagen.

Bostadsbristen utgör ett problem för såväl regionens invånare som dess företag. Bostadsbristen kostar regionens företag uppskattningsvis 2,5 miljarder kronor per år i form av uteblivna expansionsmöjligheter och utgör ett av de stora problemen vid nyrekrytering.

Stockholmaren betalar idag en rekordstor andel av sin inkomst efter skatt för sitt boende. Det är angeläget att boendekostnaderna sänks. Dagens extremt hårda beskattning av byggande och boende är den största orsaken till att boendekostnaderna blir höga. Höjd fastighetsskatt drabbar alla i form av höjda boendekostnader. Vi anser att fastighetsskatten ska avskaffas.

Även om en omflyttning innebär att billigare lägenheter blir lediga när nya byggs, måste staden också försöka få till stånd nya lägenheter med rimliga boendekostnader. Staden kan bidra till sänkta kostnader genom att tillåta bebyggelse även på mark som inte är förenad med höga grundkostnader såsom sanering och överdäckningar. Högre exploatering och mindre detaljrika krav från staden är andra åtgärder för att sänka boendekostnaderna i nyproduktion.

En viktig åtgärd för att uppnå ytterligare ökning av bostadsbyggandet är att påskynda framtagandet av detaljplaner. Genom en förenkling av plan- och bygglagens praktiska tillämpning kan planprocessen effektiviseras utan att medborgarinflytandet minskas. Arbetsmetoder måste tas fram så att miljö-, tillgänglighets- och näringslivsaspekter bevakas. Ambitionen bör vara att på sikt halvera tiden från start till färdig detaljplan.

I syfte att underlätta för byggherrar och andra parter i byggprocessen skall staden fortsätta arbetet med att ta fram förslag till förenklingar av planprocessen. Handläggningen av bygglov måste effektiviseras.

Blandade boendeformer

- *Boende i de kommunala bostadsbolagen i ytterstaden skall erbjudas möjlighet att friköpa sina bostäder*

Vi vill erbjuda stockholmare möjligheten att äga sitt boende. Särskilt viktiga är ombildningar i ytterstaden där de allmännyttiga bolagen alltför har en alltför dominerande ställning.

Det är oerhört viktigt att även i nya bostadsområden bygga både hyresrätter, bostadsrätter och småhus eller så kallade stadsvillor. Den nuvarande vänstermajoriteten talar om värdet av blandade upplåtelseformer men gör inget för att skapa en sådan situation i de stadsdelar där det bäst skulle behövas.

Möjligheten för tomträttsägare att friköpa marken skall kvarstå och utvecklas.

Infrastruktursatsningar för ökad framkomlighet

- *Framkomligheten i regionen skall öka – biltullsexperimentet skall avbrytas*

Stockholm har en stor tillväxtpotential. I Stockholmsregionen finns goda förutsättningar för nya arbetstillfällen och fler invånare. Vi välkomnar en expansion av Stockholm men en sådan i grunden positiv utveckling medför också ökade krav på regionens infrastruktur. Det är därför angeläget att framkomligheten förbättras i Stockholm. Planeringen måste ta hänsyn till olika trafikanters intressen och avse såväl fotgängare och cyklister som yrkesförare och bilister. Ett bra samspel måste skapas mellan olika trafikslag samtidigt som företag måste ges goda möjligheter att utvecklas. God framkomlighet är en förutsättning för god tillväxt i Stockholmsregionen. En utbyggnad av kollektivtrafiken är en viktig del i att öka framkomligheten i regionen.

En viktig fråga är de allt större trängselproblem som finns i transportnätet. Framkomligheten och transportförsörjningen måste förbättras i takt med att regionen växer. Beslut skall fattas om såväl Österleden som Förbifart Stockholm. Stockholm behöver inte nya pålagor utan satsningar på vägar och kollektivtrafik.

Ska vi klara av att bygga de vägar och spår som krävs för att klara Stockholms tillväxt måste staden visa stor tydlighet i dessa frågor. Det krävs tydlighet när vi slåss för regionens rättmätiga andel mot en stockholmsfientlig regering och tydlighet mot tillväxtfientliga opinioner. Nya vägar och en god miljö ska inte behöva ställas mot varandra. Avlastande kringfartsleder ökar framkomligheten för trafiken samtidigt som miljön och trafiksäkerheten blir bättre i innerstaden. Därutöver stärks integrationen mellan regionens olika delar.

Citybanan genom centrala Stockholm måste byggas. Denna spårsatsning möjliggör nya, tätare och driftsäkrare trafikering på de befintliga spåren. Därutöver skapas fler bytespunkter och mindre trängsel på perronger.

Tvärbanans utbyggnad måste fortsätta. I Sydväst måste tvärbanan förlängas från Hammarby Sjöstad till Slussen. I Nordväst måste tvärbanan förlängas från Alvik till Kista och Stockholm Nord via Bromma flygplats och Rinkeby.

Förbifart Stockholm måste byggas för att förstärka förbindelsen mellan regionens norra och södra delar samt leda E4 i norrsydlig riktning utanför Stockholms innerstad. Vi säger därmed nej till Diagonal Ulvsunda alternativet.

Beslut ska fattas om Österleden. Österleden kan innebära en kraftig avlastning av trafiken från innerstaden.

E 18:s nya dragning mellan Hjulsta och Kymplingelänken måste byggas. Genom nya E 18 möjliggörs ny bebyggelse i Järfälla, Sundbyberg och Solna samtidigt som vägförbindelserna till Kista förbättras. Därutöver förbättras trafiksäkerheten på en av landets hårdast olycksdrabbade vägsträckor.

En flygplats i Stockholms närhet har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet i Stockholmsregionen. Tyvärr har socialdemokraterna enbart bidragit till fler frågetecken om framtiden för flyget i Stockholmsregionen genom obeslutsamheten om Bromma och om andra flygplatsfrågor i regionen. Genom regeringens agerande i frågan om en ny flygplats på Södertörn har Brommas betydelse för såväl affärsflyg som reguljärflyg stärkts. Planering och byggande av en ny flygplats i Stockholmsregionen tar cirka 15 år att genomföra.

Mot bakgrund av detta bör Bromma flygplats därför få en ny koncession när den nuvarande går ut. I anslutning till den skall Stockholms stad teckna nytt avtal med Luftfartsverket som möjliggör ett bevarande av Bromma Flygplats under koncessionstiden. Stadens avtal med Luftfartsverket om bland annat miljöbestämmelser för flygtrafiken ska fullföljas. Även det nya avtalet som bör tecknas ska innehålla strikta regler för flygtrafikens miljöpåverkan till exempel avseende flygrörelser och buller.

Ökad valfrihet

- *Stockholmarna skall få större valfrihet inom välfärdsområdena*

Det politiska inflytandet över människors vardagsbeslut skall minska. Det är människorna själva som bäst kan bestämma vilken vård- och omsorgsgivare de och deras familj vill ha samt vilken typ av barnomsorg och skola barnen skall gå i. Det handlar om respekt för de enskilda invånarnas förmåga och vilja att ta ökat ansvar för sig själva och sin familj liksom respekten för att människor är olika, har olika behov och mål.

Det är stadens ansvar att – inom de områden som kommunen tillhandahåller offentligfinansierad service – stockholmarna får mesta och bästa möjliga service för sina skattepengar. Staden skall erbjuda den enskilde medborgaren möjlighet att välja den vård- och omsorgsgivare, förskola och skola, som bäst motsvarar människors önskemål, oavsett om den drivs i offentlig eller privat regi.

Full etableringsfrihet och lika villkor skall råda mellan kommunala och enskilt drivna alternativ. Stadens IT-system behöver förbättras för att underlätta för medborgarnas val. Det

bör vara en självklarhet att stockholmarna på ett enkelt sätt har möjlighet att ta del av stadens verksamhet och jämföra den med andra enheter, kommunala såväl som enskilt drivna.

För den som ska välja förskola, skola, hemtjänst eller särskilt boende skall det gå att utföra valet, kontinuerligt få uppdaterade prognoser om platstillgång och kötid via webblösningar.

Vi vill öka och utveckla valfriheten och mångfalden inom förskola, skola, äldreomsorg, omsorgen om de funktionshindrade och inom socialtjänsten. En mångfald av aktörer inom dessa områden utgör en god grund för kvalitetsutveckling och en sund konkurrens som ger de bästa förutsättningarna för dessa verksamheter - bra skolor som förmedlar kunskap och äldreboenden som ger äldre människor en trygg och värdig omsorg.

Valfrihet ska eftersträvas inom det sociala området, exempelvis gällande missbruksvård och andra former av behandling. Det är troligen så att svårmotiverade missbrukare lättare kommer att söka sig till vård och behandling när de själva kan påverka valet av behandling. Det är angeläget att den missbruksvård som erbjuds är kunskapsbaserad. Valfrihetssystem inom missbruksvården skall utredas och utvecklas.

Det är sannolikt att fler företag inom dessa områden kommer att startas av kvinnor såsom under de valfrihetsvänliga åren 1998-2002. Det är därför angeläget också av det skälet att det kommer att leda till flera företag med kvinnor som företagare.

Valfrihet och en mångfald av aktörer ger fler arbetsgivare. Det medför att olika arbeten inom dessa branscher blir mer attraktiva och möjligheter skapas för bättre arbetsvillkor och högre löner för duktiga medarbetare. Detta är av stor vikt då flera av yrkena inom dessa branscher idag ofta omtalas just på grund av svårigheten att locka nya medarbetare, inte minst unga människor, samt de låga löner som är utmärkande för den kvinnodominerade offentliga sektorn.

Stadens anställda är en nyckelgrupp som kan skapa förutsättningar för nya alternativ. Därför måste stadens nämnder och förvaltningar uppmuntra och stödja anställda som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Vi vill under kommande år rikta särskild uppmärksamhet på medarbetarna inom förskolor, skolor och inom omsorgerna som önskar avknoppa sin verksamhet. Därför inrättas ett avknoppningskansli som ges i uppgift att hjälpa de medarbetare som önskar ta över verksamhet.

Ökad trygghet och säkerhet

- *Stockholm skall vara en trygg, säker, ren och vacker stad*

I arbetet med att skapa en ökad trygghet är det brottsbekämpande och det brottsförebyggande arbetet av stor vikt. Den socialdemokratiska regeringens utarmning av polisens resurser de senaste åren har fått till effekt att allt fler stockholmare känner sig otrygga. 40 % av stockholmsskvinnor är rädda för att utsättas för brott i tunnelbanan. Ungefär lika många, 36 %, av stockholmarna anser att det finns problem med klotter, skadegörelse, stölder och inbrott i stadsdelen där de bor. 23 % av stockholmarna anser att våld och misshandel utgör ett ganska stort eller mycket stort problem i stadsdelen.

Det är en oro på goda grunder; den anmälda våldsbrottsligheten har ökat markant i Stockholm liksom i övriga landet. Varje år sker det nästan 13 000 våldsbrott i Stockholms stad. I stort sett varje år har våldsbrotten ökat i Stockholm.

Utvecklingen måste vändas. Stockholms stad måste hjälpa till att föra regionens talan gentemot regeringen i syfte att utverka fler poliser till Stockholm. Polismyndigheten måste få pengar att anställa de poliser som utbildas och som vill börja jobba i Stockholm.

I det brottsförebyggande arbetet är det viktigt att man tillser att stadsmiljön är trygg och säker. Belysningsprogram, klottersanering och städning av det gemensamma rummet är viktiga åtgärder för att skapa ett tryggare Stockholm. Arbetet med att bygga bort otrygga och kriminella miljöer måste stärkas.

Socialdemokraternas undfallenhet mot klotter leder till en minskad trygghet. Staden skall tillsammans med fastighetsägarna och SL gemensamt arbeta mot klotter och annan vandalisering i syfte att öka tryggheten.

Det brottsförebyggande arbetet som bedrivs av frivilligorganisationer skall stödjas. Ett närmare samarbete utvecklas lokalt med alla engagerade föräldrar, föreningar och nattvandrare som vill bidra till en tryggare närmiljö. I övrigt måste det brottsförebyggande arbetet från stadens sida konkretiseras och få en tydligare styrning genom att ett centralt brottsförebyggande råd med en tydlig ledningsfunktion etableras.

Missbrukssituationen i Stockholm är mycket allvarlig. Vi får aldrig acceptera det narkotikamissbruk som breder ut sig i Stockholm. Narkotikan skall bekämpas. Förebyggande arbete, uppsökande fältarbete och att utveckling samarbetet med olika lokala grupper är viktiga delar för att bekämpa bland annat drogmissbruk bland ungdomar och vuxna. Tydliga åtgärder behövs både för att stödja unga brottsoffers vilja att anmäla brott och för att minska brottsligheten.

Fokus för det brottsförebyggande arbetet måste ligga på tydliga insatser ute i verkligheten, inte på stadens förvaltningar. En förutsättning för att lyckas är att ideella organisationer med engagerade ungdomar och vuxna deltar i dessa insatser.

Valfrihet i barnomsorgen

- *En förskolepeng skall införas*

Föräldrarnas val och önskemål ska styra barnomsorgen. De senaste åren har socialdemokraternas politik gentemot barnfamiljerna minskat valfriheten mellan olika former av barnomsorg och ökat pressen på föräldrarna. Vi vill istället att föräldrarnas val och önskemål ska styra inriktningen och utbudet av barnomsorg i Stockholm. Kvaliteten i verksamheten garanteras bäst genom en mångfald av alternativ med skiftande inriktning. Etableringsfrihet för enskilda alternativ ska vara en självklarhet.

Samma etableringsfrihet som finns inom grund- och gymnasieskolan ska införas för fristående förskolor. Vi vill även uppmuntra medarbetarna i kommunala verksamheter att ta ett större ansvar genom att ombilda till en fristående förskola. Samtidigt vill vi minska detaljstyrningen av den kommunala barnomsorgen och öka personalens inflytande.

Det behövs såväl förskollärare som barnskötare i förskolan, men den enskilt viktigaste faktorn för förskolans kvalitet är personalens engagemang och utbildning. Barnskötarna har en viktig roll i förskolans verksamhet främst när det gäller barns behov av omsorg, lek och trygghet. Föräldrar ska känna att de lämnar sina barn till en trygg och säker miljö i förskoleverksamheten. Förskollärare har efter högskolestudier en pedagogisk kompetens att lära och utveckla barn. Deras kompetens som yrkeskår är värdefull och ska tas på allvar.

Valfriheten kan öka genom att en särskild förskolepeng införs. För många familjer som värdesätter små barngrupper och en hemlik miljö är familjedaghem ett bra alternativ. Det ska vara möjligt att få familjedaghem i alla delar av staden. Därför behövs olika åtgärder för att familjedaghem ska vara ett likvärdigt alternativ till förskolan. Den öppna förskolan och deltidsförskolorna ska finnas kvar. De fyller en viktig funktion för föräldrar och barn i Stockholm.

Staden ska informera föräldrarna om vilka alternativ som finns. För att förenkla föräldrarnas val av barnomsorg vill vi därför skapa en gemensam webportal där föräldrarna kan ansöka om barnomsorg, söka information om och jämföra olika alternativ, anmäla sig till önskad verksamhet och följa platstillgången.

I storstadens höga tempo lever många människor under hård press. Stressade barn och vuxna är effekten av en situation där många barnfamiljer lever med små marginaler, såväl vad avser ekonomiska tillgångar som tid. Detta inverkar självfallet negativt på både barns och vuxnas livskvalitet. Att skapa flexibilitet, sänkta skatter och ökad valfrihet för barnfamiljer måste bli ett viktigt politiskt mål.

En modern kunskapsskola

- *Skolans huvuduppgift ska vara att förmedla kunskap*

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina egna liv.

Vi har höga ambitioner med skolan. I Stockholms skolor ska alla elever kunna skaffa sig de kunskaper de behöver för att växa. Kulturellt, idrottsligt, tekniskt, akademiskt – alla begåvningar ska ges möjlighet att utvecklas och blomstra här.

Vi är övertygade om att lärandet stärks om skolan ser till den enskilde eleven och dennes förutsättningar. Därför vill vi ge varje elev och dennes föräldrar valfrihet och verkligt inflytande. På samma sätt ska lärare och skolledare ges frihet att avgöra hur de bäst stödjer lärandet. Vår skolpolitik sätter elevens lärande i centrum och betonar tydligare föräldrars, elevers och lärares ansvar.

Verksamheten måste baseras på en god och välförankrad värdegrund. Tolerans, förståelse för olikhet och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Vårt kulturarv erbjuder verktyg att förstå, ifrågasätta, påverka, och se på samhället ur nya perspektiv. En god förankring i den egna kulturen gör det lättare för människor att med öppet sinne möta människor från andra kulturer. Stadens skolinspektörer ska granska skolornas arbete med värdegrunden.

Läraren är elevernas viktigaste resurs. Ingen annan faktor är tillnärmelsevis så viktig för skolans kvalitet som en kompetent lärarkår. I samma takt som bildning och kunskap har nedvärderats i Sverige har läraryrkets status sjunkit. Skolk, svordomar och störningar i klassrummet är vanligare i Sverige än i något annat västland. Mot den bakgrunden är det inte märkligt att få ungdomar kan tänka sig att bli lärare i dag.

Många av de misslyckanden vi ser i dag är resultatet av en skolpolitik som steg för steg har underminerat läraryrkets auktoritet och status. Om Stockholm inte ska stå inför en akut lärarbrist måste läraryrkets attraktionskraft höjas.

Grundskolan

- *Tidig och tydlig utvärdering för att hjälpa eleverna nå målen*

Grundskolans viktigaste uppgift är att lära alla elever läsa, skriva och räkna. Dessa baskunskaper är avgörande för elevernas förmåga att tillgodogöra sig övrig undervisning i skolan. Det är dags att skolan fokuserar på dessa grundläggande kunskaper.

Utvärderingarna av elevernas kunskaper i läsning, räkning och skrivning visar att svensk grundskola både hamnat på efterkälken och delvis är inne på fel spår. Huvudorsaken till de försämrade resultaten är rädslan för att ställa höga krav och positiva förväntningar på eleverna. Nästan alla elever kan bli godkända i de viktigaste ämnena om kunskapsmålen görs tydliga, kontrolleras med utvärderingar, kommuniceras med hemmen och stötts med extra insatser där sådana behövs.

Svenska är skolans viktigaste ämne. Ändå visar en stor undersökning från Skolverket att andelen lässvaga elever har ökat kraftigt. Det finns ett starkt samband mellan skönlitteraturläsning, läsförmåga och elevens förmåga att klara andra skolämnen. Läsning stärker såväl språkförståelse som fantasi och boken är viktig i skolans arbete. I ett mångkulturellt samhälle blir kittet som det svenska språket och litteraturen utgör allt viktigare. Gedigna kunskaper i svenska är det bästa bidrag skolan kan ge för att hjälpa nya svenskar att integreras i samhället.

Även matematik är ett av de grundläggande kunskapsämnena. Men i matematik har gruppen svagpresterande elever ökat samtidigt som de högpresterande har blivit färre. Det måste vi ändra på. För att locka fler ungdomar att välja naturvetenskapliga och tekniska utbildningar krävs god undervisning i matematik. Ett viktigt verktyg för att lyckas med detta är att tidigt ta tillvara elevernas intresse till exempel genom särskilda profilklasser i matematik och naturvetenskap.

Vi vill att det redan på lågstadiet ska finnas ett tydligt mål för kunskaper i läsning, skrivning och räkning. Det ska utvärderas och de elever som visar sig behöva det, ska ges extra stöd och extra tid - i vissa fall erbjudas ett extra skolår. Stockholmsproven i svenska, matematik och engelska måste därför återinföras. För att snabbt kunna stödja elever med lässvårigheter ska

en kontinuerlig utvärdering av elevernas läsförmåga göras från första klass, till exempel genom läsutvecklingsschemat. Förbättrade möjligheter till undervisning måste samtidigt kombineras med fler och bättre utvärderingar av skolorna. Vi vill därför utveckla årligen återkommande gemensamma brukar- och kvalitetsutvärderingar av stadens skolor.

Dialogen mellan skolan och föräldrarna är viktig, framför allt dialogen om elevernas sociala och kunskapsmässiga utveckling. Utvecklingssamtal ska därför genomföras regelbundet. Skolan ska erbjuda alla föräldrar skriftliga omdömen om elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling. Det ska finnas frihet i utformningen av denna information, därför ska förbudet mot betygsliknande skriftlig information avskaffas. För elever som inte når målen ska en individuell handlingsplan skrivas. Betyg bör ges i fler steg redan från mellanstadiet.

Varje elev har rätt att nå målen och därutöver lära sig så mycket som möjligt. Olika elever lär sig olika moment olika snabbt. Föreställningen att alla elever ska lära sig samma sak, i samma takt under lika lång tid är förlegad. De elever som har svårt att nå målen måste få extra hjälp och mer tid. Elever som snabbt når målen måste kunna få ytterligare stimulans och fördjupade arbetsuppgifter, till exempel möjligheten att läsa gymnasiekurser på högstadiet och högskolekurser på gymnasiet.

Trots kraftiga protester från föräldrar, lärare och elever har socialdemokraterna infört ett nytt resursfördelningssystem i Stockholm. Förändringarna har slagit hårt mot många förskolor och skolor. Särskilt hårt har barn i behov av särskilt stöd drabbats, eftersom stödundervisningen har skurits ned i många stadsdelar. Alla barn har olika förutsättningar, därför omfördelas sedan många år resurser till skolor i utsatta områden. Tyvärr når inte alla pengar som fullmäktige anslår för skolverksamhet ut till eleverna.

Såväl skolans som förskolans resurser ska fördelas genom ett nytt resursfördelningssystem. Huvuddelen av de ekonomiska medlen ska följa eleven genom ett pengsystem, där pengarna går direkt till den enskilda skolan/förskolan. Därutöver ska medel fördelas för barn med särskilda behov och för lokaler

Friheten att välja skola ska omfatta alla, även barn som är i behov av stora stödinsatser. Vi vill därför införa en likvärdighetsgaranti. Likvärdighetsgarantin innebär att alla elever i staden ges samma rätt till stöd, oavsett vilken stadsdel eleven kommer ifrån. Detta kommer både att öka valfriheten och minska byråkratin, samtidigt som likvärdiga och rättvisa villkor skapas mellan kommunala och fristående skolor.

Rätten att välja skola och förekomsten av friskolor har bidragit till en positiv utveckling av skolväsendet som helhet. Nya undervisningssätt utvecklas och föräldrarna blir mera delaktiga och engagerade i skolan. Friskolor fyller en viktig funktion som komplement och konkurrent till det kommunala skolväsendet. Mångfalden av arbetsgivare ger fler utvecklingsmöjligheter för lärare och skolledare. Staden ska varken gynna sina egna skolor eller friskolor, utan likvärdiga villkor ska råda.

Föräldrars och elevers rätt att välja skola är inte förhandlingsbar. Skolpengsystem skapar både ökad valfrihet för familjerna och bidrar, enligt bl.a. en rapport från Skolverket som den socialdemokratiska regeringen försökt hemlighålla, till att göra de kommunala skolorna bättre genom en positiv konkurrens om eleverna som i sig är kvalitetshöjande.

Alla skolor ska vara fria och självständiga. I en målstyrd verksamhet är det de professionella, skolans lärare och rektorer, som ska avgöra hur målen ska nås. Stadens viktigaste uppgift är att skapa nödvändiga förutsättningar för skolorna och att utvärdera resultaten.

De fristående skolor som inte lever upp till kraven kan få sina tillstånd indragna av Skolverket. Det är en riktig princip. Dessvärre gäller den endast de fristående skolorna. Vi menar att även kommunala skolor som under en följd av år inte lever upp till kraven bör kunna stängas.

Gymnasiet

- *Gymnasieskolornas självständighet skall öka*

Avhoppen från de yrkesförberedande programmen är omfattande och det individuella programmet är numera gymnasieskolans största studieväg i årskurs ett. Elva procent av eleverna som slutade grundskolan förra året var inte behöriga att söka till gymnasiet. Den kanske viktigaste åtgärden för att lösa gymnasieskolans problem är därför att förbättra resultaten i stadens grundskolor.

Gymnasieskolornas självständighet måste öka. Den lokala friheten för rektorer ska förstärkas. Stadens gymnasieskolor ska utvecklas genom bland annat fortsatta satsningar på fler lektorat, lärlingsutbildning och utveckling av yrkesutbildningar tillsammans med näringslivet. I stället för att varje gymnasieskola ska erbjuda så många olika utbildningar som möjligt bör var och en av stadens gymnasieskolor endast ha program där man håller högst kvalitet. Stadens IV-elever ska samlas på en skola som är specialiserad på att utbilda elever som inte nått målen i grundskolan.

Vi vill ha förstärkt valfrihet för alla gymnasieelever. Däremot ska möjligheten att reducera program och att läsa ämnen av ren hobbykaraktär minska. Vi vill ha kvar betygsintagningen till gymnasieskolan i Stockholm.

Friskolor ökar valfriheten för eleverna samtidigt som lärarna får fler arbetsgivare att välja mellan. Mångfalden berikar Stadens utbildningsväsende och utan tvivel skulle Stockholm aldrig ha klarat det ökande elevantalet på gymnasiet om det inte vore för att så många friskolor har etablerat sig på senare år. Vi välkomnar att fler friskolor etablerar sig i Stockholm.

Ordning och studiero

- *Ingen ska behöva vara rädd för att gå till skolan*

En trygg och lugn miljö i skolan är förutsättningen för att eleverna ska lära sig. Ingen ska behöva vara rädd för att gå till skolan. Hot, våld och kränkande språkbruk ska inte vara acceptabelt. Ändå mobbas tusentals barn i Stockholms skolor varje år. Staden behöver en för alla skolor gemensam policy mot mobbning och annan kränkande behandling.

Mobbning kan bekämpas mer effektivt än vad som sker idag. I våra grannländer Norge och Island har de borgerliga regeringarna startat forskningsbaserade åtgärdsprogram som på kort tid minskat mobbningen med upp till 50 procent. Stockholm borde följa deras exempel och

inte som socialdemokraterna nöjer sig med vackra ord och otydliga planer. Alla skolor ska ha en fungerande handlingsplan mot mobbning. Som sista åtgärd måste en mobbare, mot föräldrarnas vilja, kunna flyttas från skolan.

Varje skola bör ha tydliga regler för trygghet och trivsel i skolan. Det är viktigt att reglerna är väl förankrade hos både elever, föräldrar och personal. Det måste också finnas tydliga sanktioner eller åtgärdsprogram om reglerna inte följs. Samma regler som gäller i samhället i övrigt ska självklart även gälla i skolan. Misstanke om brott ska regelmässigt leda till polisanmälan.

Eleverna skall vara närvarande i undervisningen. Detta är en viktig signal för att visa att undervisningen är viktig och för att eleverna skall nå läroplanens mål. Skolk är oacceptabelt. Ingenstans i arbetslivet är det acceptabelt att den enskilde kommer och går som den vill. Därför ska självklart olovlig frånvaro redovisas i elevernas betyg i grundskola och gymnasium. Olovlig frånvaro ska omedelbart rapporteras till målsman – det är en viktig signal både till elever och föräldrar.

Undersökningar visar bland annat att de viktigaste riskfaktorerna bakom våldsbrott senare i livet är att barn har en tidig debut av kriminalitet, droger och alkohol. Vi vet samtidigt att andelen elever som i tidig ålder varit berusade eller använt narkotika ökar. Detta riskerar att medföra allvarliga hälsorisker för våra ungdomar samtidigt som de kan få allvarliga konsekvenser för både individ och samhälle. Vi vill därför införa en nolltolerans mot våld, alkohol och droger i stadens skolor.

Särskolan

- *Särskolan skall bevaras som skolform*

Det finns en stark strävan inom socialdemokratin att lägga ned särskolan. Argumentationen är att en jämlikhet skapas om alla elever får exakt samma utbildning. Men alla barn är olika. Alla elever har olika behov och behöver få en utbildning som är anpassad just för dem. Det är först då som alla ges lika chanser.

Alla barn med utvecklingsstörning ska även i fortsättningen kunna välja den gemenskap och specialistkompetens som särskolan erbjuder. Naturligtvis är det viktigt att kontakten mellan barn med och utan utvecklingsstörning utvecklas, både i skolan och i resten av samhället, men det får inte ske till priset av att utvecklingsstörda barn förlorar rätten till en utbildning som är anpassad efter deras behov.

Socialdemokraternas nya resursfördelningssystem har inneburit stora nedskärningar för särskolorna. Det är oacceptabelt att stadens största nedskärningar ska drabba barn med utvecklingsstörning.

Utbildning för vuxna

- *Valfrihetssystem för Sfi och Vux skall införas*

Vi vill införa pengsystem i vuxenutbildningen. Med ett pengsystem skulle situationen bli mer lik den inom grund- och gymnasieskolan, det vill säga att fler fristående utbildningsanordnare startar som komplement och konkurrent till den kommunala utbildningen. Fler utbildningsanordnare ökar både elevernas valfrihet och höjer kvaliteten inom utbildningen.

Det är även dags att förstärka den enskilde elevens inflytande genom att införa pengsystem inom sfi-utbildningen. En särskild sfi-peng skulle både öka elevernas valfrihet och innebära en ökad mångfald av anordnare inom dessa viktiga verksamheter, vilket också underlättar integrationen i samhället.

En omsorg med tryggheten i centrum

- *Omsorgerna skall utformas med respekt för den enskildes önskemål och val*

Stockholmarna skall garanteras en god och individuellt anpassad omsorg. Det är en av de absolut viktigaste utmaningarna för framtiden. Det kommunala ansvaret inom omsorgerna måste stärkas. Såväl äldre som funktionshindrade skall kunna känna trygghet i att det finns en god omsorg när de behöver det. Oavsett var i staden de bor har de rätt att få en likvärdig vård, omsorg och service. Insatserna inom omsorgen skall utformas med respekt för den enskildes önskemål och val, så att de utgör ett stöd för den enskilde att leva ett så självständigt och tryggt liv som möjligt.

Stora delar av omsorgsverksamheten är i dag uppdelad på fler huvudmän. För att minska riskerna med att människor hamnar i kläm mellan huvudmännen måste samarbetet öka och gemensamma nämnder med Stockholms läns landsting inrättas.

Äldreomsorgen

- *Staden skall garantera äldres rätt att välja boende genom ett valfrihetssystem*

Respekten för äldre människors integritet och självbestämmande kräver att valfrihet präglar utformningen av det stöd som ges. Värdighet och trygghet skall vara utgångspunkten i detta arbete. För att säkerställa att alla stockholmare ges en god äldreomsorg samt säkra en god utveckling inom äldreomsorgen måste frågorna ständigt finnas med högt på den politiska dagordningen.

Under förra borgerliga mandatperioden lades en ny kurs för Stockholms äldreomsorg. Den enskilda människan och hennes behov sattes i centrum. Valfrihet i hemtjänsten möjliggjorde eget val av utförare för de äldre. Det var ett uppskattat beslut som alltför många äldre nu efterfrågar. Arbetet med en strategi för kvalitetsutveckling samt utarbetandet av kvalitetsgarantier

påbörjades. En planering för valfrihet i boendet, kraftfull utbyggnad av antalet platser, inrättandet av en äldreombudsman och stora ekonomiska tillskott genomfördes.

Valfriheten skall öka inom äldreomsorgen. Eget val har införts inom hemtjänsten och inom ledsagarservice och avlösarservice. Nu vill vi ta nästa steg och införa valfrihet även inom boendet genom en särskild äldrepeng.

Under den nuvarande majoriteten har en skrämmande utveckling smugit sig på inom stadens äldreomsorg. Utbyggnaden av boenden för äldre har ersatts med avveckling.

Omstruktureringsplan av över 1.000 servicehuslägenheter till seniorboenden sker med bristande efterfrågeanalys som grund och i många fall i avsikt att genomföra en informationsplan vilket skapar stor oro bland de äldre. En översyn av riktlinjerna för servicehusboende skall genomföras.

Förutsättningarna för privata anordnare av äldreomsorg har försämrats dramatiskt, och därmed den enskilda människans valfrihet. En översyn av riktlinjer och ersättningar skall ske. För många äldre är det viktigt att få bo kvar i sin "vanliga" bostad även när behoven av omsorg ökar. Staden ska erbjuda insatser från äldreomsorg och sjukvård i hemmet för att möjliggöra detta. Att få bo kvar i sitt hem ska vara en möjlighet och får inte förvandlas till tvång.

Kvaliteten inom äldreomsorgen skall vara hög och uppföljningen vara i fokus och utvecklas. Informationen skall vara lättillgänglig och överskådlig. Verksamheterna skall arbeta i nära samverkan med anhöriga så att de lätt kan få information om hur omsorgen sköts.

Alla, oavsett var i staden man bor, har en rätt till lika bedömning. Rutiner och organisation bör ses över för att säkerställa att en rättvis lika biståndsbedömning sker i hela staden. Såväl stadens äldreombudsman som äldreomsorgsinspektörerna har i sina årsrapporter framfört kritik mot biståndsbedömningen i äldreomsorgen. De pekar bland annat på betydande skillnader mellan de olika stadsdelarna. En översyn av biståndsbedömningen bör därför ske, såväl när det gäller bedömningarna för hemtjänst som särskilt boende.

En god äldreomsorg förutsätter en helhetssyn och en obruten vårdkedja. Samverkan mellan landstingets hälso- och sjukvård och den kommunala äldreomsorgen måste därför utvecklas och fördjupas.

Vi vill införa ett trygghetskvitto, som innebär att när en äldre person skrivs ut från sjukhus skall ett skriftligt meddelande lämnas som bekräftar att primärvård och äldreomsorg är väl förberedda och kan ta sitt ansvar. Detta kräver ett nära samarbete med landstinget. De senaste årens tekniska framsteg förenklar samverkan. Det länsövergripande IT-projektet Webcare för informationsöverföring i vårdkedjan mellan landstinget, kommunen och privata vårdgivare bör ge förutsättningar att samla all information till den enskilde vårdtagaren i form av ett trygghetskvitto.

Demensvården utgör ungefär hälften av kommunernas kostnader för äldreomsorg. Alla som arbetar med demenssjuka bör kontinuerligt erbjudas handledning. Staden bör undersöka möjligheterna att inrätta demens som "specialitet" för såväl undersköterskor som sjuksköterskor. På detta sätt kan kvaliteten öka på varje demensboende. Genom att sådana yrkeskunskaper tillmäts ett högre värde ökar också yrkets attraktivitet. Därtill bör

”demensteam” byggas upp i samarbete med landstinget med syfte att minska de skarpa gränssnitten mellan huvudmännen. Att kunna rekrytera och behålla utbildad personal inom äldreomsorgen tillhör en av de största utmaningarna för staden

Omsorgen om de funktionshindrade

- *Staden skall garantera funktionshindrade en ökad valfrihet*

Alla människor skall tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet, oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning skall, så långt det är möjligt ha, samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv samt ha ett arbete att gå till. Alla ska känna sig trygga mot alla former av diskriminering.

Tyvärr finns det stora problem och brister när det gäller funktionshindrades situation. Det gäller tillgänglighet, brist på gruppboheter, väntetider för hjälpmedel och så vidare. Därför behövs en politisk vilja och strategi för att nå förändring.

Valfriheten skall öka inom omsorgen om funktionshindrade. Kundval har införts inom hemtjänsten och inom ledsagarservice och avlösarservice. Valfrihet även inom de särskilda boendeformerna skall införas.

De funktionshindrade har rätt till likvärdig vård, omsorg och service oavsett var i staden de bor. Enligt Socialtjänstlagen ska kommunen medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning samt får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Ett problem i stadens egen verksamhet gäller bristerna i samordningen med andra huvudmän.

Ett påtagligt problem för vissa brukare inom socialpsykiatrien gäller den stadsdelsarrest de upplever finns när det gäller deras möjlighet att nyttja daglig verksamhet i andra stadsdelsnämndsområden än där de själva bor. Denna stadsdelsarrest måste upphävas.

Stadens kostnader för assistansersättning inom ramen för LSS fortsätter öka. Utöver stigande kostnader för staden innebär detta en allt större risk för att LSS urholkas som rättighetslag i takt med att rätten till assistent ställs mot andra utgifter för att klara budget. Eftersom lagen omfattar preciserade rättigheter för den enskilde och samtidigt ger ett ytterst begränsat utrymme för kommunerna att agera bör också finansieringen vara statens ansvar. Stockholms stad bör verka för att assistansverksamheten i framtiden helt bekostas av staten.

Individ och familjomsorgen

- *Frivilligorganisationernas ställning skall stärkas*

Behovet av valfrihet, individuell anpassning, är minst lika stor i socialtjänsten som någon annanstans i välfärden. Den enskildes valfrihet skall stärkas genom att det skall finnas en rik mångfald av aktörer som ägnar sig åt professionellt socialt arbete. Det handlar om allt från uppskattad personal i offentliga verksamheter till de psykoterapeuter som i årtionden hyrts in för att göra barnutredningar, socionomer som startar eget och bemanningsföretag som fungerar som ”jobbcoach” åt långtidsarbetslösa.

Därför är det mycket oroande att staden under den nuvarande ledningen tar allt större steg bort från valfrihet och mångfald på socialtjänstens område. I takt med att allt fler privata entreprenörer successivt trängs bort från socialtjänsten minskar den enskildes möjligheter till bra stöd i utsatta situationer. Människor är olika och därför behövs en mångfald av alternativ, inte minst inom den sociala omsorgen där metodrikladomen ofta är en förutsättning för att lyckas. Det är därför av yttersta vikt att staden fortsätter upphandla olika insatser inom socialtjänsten, och står öppen för privata alternativ.

Offentlig och privat verksamhet skall komplettera varandra och fungera som alternativ till varandra. De ideella föreningarna utgör en viktig del av samhället och bygger på frivilligt engagemang från individen själv. Det är emellertid angeläget att understryka frivilligorganisationernas självständiga status.

Det finns en kraft i det ideella arbetet som inte kan ersättas av något annat. Vi vet också att många människor undviker kontakt med sociala myndigheter. Frivilligorganisationerna kan med sitt ideella engagemang motivera människor till att försöka komma ur sin sociala situation och söka hjälp. Frivilligorganisationernas insatser för bland andra hemlösa människor måste stödjas av staden. Dessutom bör gåvor till frivilligorganisationer som utför värdefullt socialt arbete bli avdragsgilla.

Tak-över-huvudet-garantin som infördes av den borgerliga majoriteten skall följas upp med fortsatt utbyggnad av motivations- och planeringsboenden. Fram till valet 2002 tillkom över 350 platser för hemlösa. Det är oerhört angeläget att Tak-över-huvudet-garantin återupprättas och verkligen innebär att hemlösa garanteras en sängplats för natten. En urholkad Tak-över-huvudet-garanti, riskerar att förvärpa situationen och minska förtroendet och trovärdigheten för stadens garanti.

Stadens arbete mot hemlöshet är främst en satsning på psykiskt funktionshindrade, vilka dominerar bland de hemlösa tillsammans med missbrukare eller en kombination av dessa grupper. Socialnämnden skall tillsammans med bostadsförmedlingen öka antalet försökslägenheter.

I stadens prioriterade arbete mot hemlöshet är arbetet med att förhindra vräkningar en viktig del. Det behövs tätare kontakter mellan socialtjänsten och bostadsbolagen i ett tidigare skede samt proaktiva insatser exempelvis med boendestöd från socialtjänstens sida.

Staden ska arbeta för att på ett bättre sätt kunna hjälpa våldtagna kvinnor och kvinnor som utsatts för annan typ av våldsrelaterade brott. Många kvinnor är nöjda med det psykosociala mottagandet i staden men ett stort problem är att brotten sällan leder fram till åtal och att kvinnor i många fall inte tycker att det är någon idé att ens anmäla en våldtäkt. Staden ska därför ta initiativ till att samordna arbetet inom polisen, åklagarväsendet, socialtjänsten, kvinnojourerna och Teamet för våldtagna kvinnor. Där kan man tillsammans ta fram riktlinjer och handlingsplaner för hur man på bästa sätt kan se till att kvinnan som anmäler våldtäkt eller misshandel får en rättssäker behandling.

Integration på individernas villkor

- *Alla Stockholmare skall ha möjlighet att skapa sin egen framtid*

Stockholms stad har en befolkning med mycket varierande bakgrund och erfarenheter. Detta är en enorm tillgång som måste tas tillvara. Anti-diskrimineringsarbetet, som ska ha sin grund i de mänskliga rättigheterna, är därför helt grundläggande. Om människor blir respekterade för sin särart, sin kultur mm och inte blir diskriminerade, vill de också integreras och samarbeta om det som är det gemensamma ansvaret.

Staden har under lång tid bortsett från att den grundläggande fysiska planeringen och bebyggelsen i miljonprogramsområdena har bidragit till segregation. Exempel på enkla orsaker till att många stockholmsområden utmärks av stor omflyttning gäller exempelvis lägenhetsstorlekarna. I många miljonprogramsområden saknas dels mycket små, dels mycket stora lägenheter.

De omfattande insatser som gjorts i miljonprogramsområdena i Sverige har oftast gällt sociala satsningar, utveckling av förskolor och skolor samt olika typer av arbetsmarknadsprojekt. De insatser som däremot gjorts beträffande arkitektur, fysisk planering och stadsplanering samt infrastruktur/kommunikationer får i huvudsak betraktas som kosmetiska. De olika insatser som ska ske inom Stadsdelsförnyelsen måste samordnas med vad som sker inom Söderortsvisionen och ha fokus på det som ökar attraktiviteten i bostadsområdena samt underlättar arbete och företagande.

Ett av problemen med Stockholms miljonprogramsområden är den uppenbara bristen på verksamheter – företag, myndigheter, andra typer av arbetsplatser. Stadsplaneringen spelar i detta sammanhang en stor roll. Fysiska åtgärder krävs för att skapa möjligheter till företagande och arbete i miljonprogramsområdena.

En viktig åtgärd är att öppna upp de segregerade bostadsområdena för genomfartstrafik i syfte att skapa förutsättningar för fler butiker och ett betydligt mer omfattande näringsliv. Dagens isolerade öar måste ersättas med en sjudande stadsmiljö.

Socialdemokraternas totala misslyckande med att minska socialbidragsberoendet slår särskilt hårt mot människor i invandrartäta områden. Det krävs kraftfulla insatser för att bryta bidragsberoendet och öka människors möjligheter till egen försörjning. Vuxna personer som är fullt arbetsföra har en skyldighet att efter förmåga försöka bidra till sin egen försörjning. Ett passiviserande socialbidragsberoende och kontakter med en socialtjänst - som inte är jobbinriktad – bidrar snarare till att förvärpa än att bryta utanförskapet.

I denna samhällsstruktur, som socialdemokraterna byggt upp under lång tid, etableras ett omhändertagandeperspektiv leder till ett "utsatta" grupper ska *behandlas eller åtgärdas* på olika sätt. Tydligast märks detta omhändertagandeperspektiv inom socialtjänsten och i mottagningen av flyktingar. Familjer med starka, välutbildade vuxna som flytt runt halva jorden till Sverige, får sitta passiva och vänta innan de antas kunna sköta ett jobb eller klara

sig på egen hand. Denna omhändertagande- och bidragspolitik vidmakthålls av socialdemokraterna därför att det befäster deras starka ställning i storstäderna.

Omhändertagandeperspektivet måste brytas. En stockholmare med utländsk bakgrund ska inte automatiskt behandlas som någon i behov av hjälp. Alla människor, infödda svenskar och invandrade, ska behandlas som resurser. Därför är makten över den egna vardagen viktig. Snabba ingångar på arbetsmarknaden, valfrihet i skola och barnomsorg, enklare regler för företagare – allt detta skapar vardagsmakt. Denna vardagsmakt är en rättighet som många idag är bestulna på.

För att bryta utanförskapet spelar också skolan en mycket viktig roll. Det faktum att man har höga förväntningar - på närvaro, på respekt för andra och på kunskaper, är ett uttryck för engagemang för eleverna. Ingenting säger att skolor i utsatta områden måste vara mindre attraktiva än andra. Grund- och gymnasieskolor i utsatta bostadsområden bör profileras och genomgå en särskild kvalitetssatsning. Det läsutvecklingsprogram som med stor framgång införts på många skolor i förorterna ska permanentas och delges alla grundskolor. Skrivutvecklingsprogram ska introduceras på invandrartäta skolor.

Uppenbart för alla utom politiker från socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet är att bostadspolitiken är en central fråga i sammanhanget. Om fler människor i ytterstaden får möjlighet att äga sin egen bostad med vidhörande ansvartagande skulle den i dag ofta förödande flyttkarusellen i stort sett upphöra, eller i vart fall minska radikalt. Om människor kan efterfråga en större eller mindre bostad i samma område uppmuntras människor att bo kvar och ta ansvar för sin stadsdel när de till exempel av familjescäl behöver efterfråga en annorlunda bostad.

De blivande bostadsrättsföreningarna, men även hyresvärdar, bör få rätt att uppföra nya byggnader i anslutning till den nuvarande bebyggelsen för att skapa nya butiker och arbetsplatser. Detta ökar möjligheterna att få en mer stadslik och livfull miljö. Att bryta segregationen handlar också om att ge de boende möjlighet att driva skolor och förskolor i enskild regi och att skapa förutsättningar för kapitalbildning så att företagandet får en reell möjlighet att ta fart i närmiljön. Behovet av företagslokaler är stort i ytterstaden.

För att trygga rätts säkerheten och tryggheten i invandrartäta områden måste polisen få mer resurser. Rekryteringen av poliser måste också breddas, så att ungdomar med olika social och etnisk bakgrund söker sig till yrket. Även frivilligprojekt, t ex nattvandrande föräldrar och verksamhet för ungdomar i föreningsregi, ökar tryggheten och säkerheten.

Stockholms stad har som en av landets största arbetsgivare ett ansvar att vara förebild och därför verka för en utökad mångfald i stadens verksamheter. Många personer av utländsk härkomst kan vittna om att de blivit diskriminerade i samband med rekrytering såväl hos offentliga arbetsgivare som hos privata. Även inom staden har diskriminering förekommit och minst en stadsdel har fått betala skadestånd till en person med annan kulturell bakgrund som ej blivit erbjuden arbete trots erforderlig kompetens. Aidentifiering av ansökningshandlingar är ett konkret sätt att komma vidare varför en utredning om möjligheterna med att ta fram ett sådant system samt ett försök bör genomföras. Att därutöver hos chefer och medarbetare synliggöra och väcka kunskap om egna attityder och värderingar är ett långsiktigt arbete som skall fortgå över tid.

Stadens anställda, på olika nivåer, måste i högre grad avspegla befolkningens sammansättning. Det är en viktig del i stadens arbete för att utveckla kvaliteten i olika verksamheter. Målet är att ge medborgarna en service som på bästa tänkbara sätt motsvarar deras behov och önskemål. En större mångfald underlättar stadens arbete mot rasism, diskriminering och främlingsfientlighet.

Stockholms stads anställda – en mycket viktig resurs

- *Staden skall vara en modern och attraktiv arbetsgivare*

Stockholms stad är en av landets största arbetsgivare med cirka 46 000 anställda. Staden har därmed en mycket viktig uppgift att fylla - att vara en god och attraktiv arbetsgivare. "Personalen är vår främsta resurs" sägs det ofta. Detta slagord måste också omsättas i praktisk handling eftersom det är genom handling som våra värderingar kommer till uttryck. Vi tror på människors inneboende kraft och vilja att påverka och därför måste stadens medarbetare ges möjlighet till ett ökat inflytande över sin egen arbetssituation och arbetsmiljö samt aktivt kunna delta i utvecklingsprocesser.

I ledarutvecklingsarbetet ska staden på ett tidigt stadium satsa på att vidareutbilda personer som visar intresse och ledaregenskaper. Det är av stor vikt att staden satsar på ledarutveckling med tydliga inslag av hur man som ledare tar tillvara sina medarbetare. Att bli sedd, att få uppskattning och beröm likaväl som konstruktiv kritik, är inslag som tydliggör medarbetarens roll på arbetsplatsen.

Kompetensutveckling skall vara prioriterat både i centrala insatser som gäller hela staden och i de olika verksamheternas planering. Inom äldreomsorgen bör särskilt behovet av demensutbildning lyftas fram. Det gäller både för biståndsbedömare och de som arbetar direkt i vården. En förhållandevis stor grupp vårdbiträden saknar utbildning och staden måste därför erbjuda dem grundutbildning.

För att motverka den stora personalbristen som kan komma att uppstå inom vården bör också det påbörjade arbetet med att få fler invandrare att i samband med svenskundervisning också prova på arbete utvecklas. För att motivera personal att stanna kvar i stadens verksamheter skall olika vägar för karriärutveckling finnas för stadens olika personalgrupper.

Fler och fler personer upplever idag sig vara diskriminerade på grund av ålder. Vi vill istället lyfta fram äldre med sin stora livs- och yrkeserfarenhet som en resurs. För de äldre som önskar en fortsatt yrkesverksamhet efter 65 år bör inkomstskatten sänkas. För att detta ska kunna genomföras bör riksdagen fatta beslut om att kompensera kommunerna genom statsbidrag.

Dagens försök med att spara i kompetenskonton bör utökas så att på sikt alla stadens förvaltningar ingår. På ett likartat sätt som den enskilde erbjuds spara i kompetenskonto, bör staden erbjuda den enskilde att med avdrag kunna spara i en pensionsförsäkring. Stockholms stad ska verka för att personal kan erhålla heltidsanställningar genom en friare syn på arbetstidens förläggning till exempel genom att där det är möjligt införa årsarbetstid. Att kunna påverka sin arbetstid är ett konkret exempel på delaktighet. Det kan gälla flexibla arbetstidslösningar, individuella schemaläggningar eller exempel som 3-3-modellen.

Dessutom bör medarbetarna ha möjlighet till friskvård och förebyggande hälsovårdsinsatser. För att motverka arbetsskador bör personal inom vården särskilt erbjudas utbildning i tunga lyft och möjlighet till styrketräning.

Den svenska välfärden är uppbyggd genom människors arbetsinsatser. Idag är inte problemet att vi arbetar för mycket i vårt land utan för lite. Antalet arbetade timmar behöver öka i huvudsak genom att arbetslösa får arbete och invandrare kommer in på arbetsmarknaden. Den demografiska utvecklingen och de ökade krav som ställs på den offentliga sektorn leder till att kvaliteten i den kommunala verksamheten enbart kan säkras om skatteunderlaget ökar genom att fler är i arbete.

Majoritetens inriktning är trots detta att hjälpa personal att inte vara i arbete. Den arbetstidsförkortning som ska genomföras inom äldreomsorgen och förskolan kommer att försvåra stadens möjligheter att klara verksamhetens kvalitet. Erfarenheten är därtill att människor så småningom anpassar sig till minskad generell arbetstid så att de inledande positiva effekterna klingar av. Det är också osäkert vilka ekonomiska effekter en arbetstidsförkortning får. Majoriteten har inte beräknat det ökade behovet av vikarier när fler människor är borta från arbetet.

Kompetensutveckling ska vara ett ansvar för respektive nämnd och bolag och därför bör kompetensfonden avskaffas. Effekten av att Kompetensfonden inrättats har varit att olika ordinarie verksamheter lagts ned och medel för att starta samma eller liknande verksamheter söks från fonden. Vidare används fondens medel också till många projekt som ligger utanför stadens verksamheter, till exempel för projekt som sköts av frivilligorganisationer. Samverkan med dessa ska vara ett ansvar för de olika nämnder som till vardags samverkar med organisationen.

Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag till kommunfullmäktige:

Den redovisade Strategin för utveckling av Stockholms stad åren 2006-2008 godkänns

Stockholm den 25 maj 2005

KRISTINA AXÉN OLIN
JAN BJÖRKLUND
EWA SAMUELSSON